

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie
Kolegium Mediów i Komunikacji Społecznej

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Mediatyzacja rewolucji

Marcin Balon

Promotor
Dr hab. Marcin Szewczyk, prof. WSiIZ

Rzeszów 2024

Streszczenie

Rozprawa skupia się na badaniu roli, jaką media, a w szczególności media społecznościowe, odgrywają we współczesnych procesach rewolucyjnych. W pracy autor szczegółowo analizuje, jak media wpływają na organizację, przebieg i postrzeganie rewolucji, analizując ten fenomen w kontekście procesu mediatyzacji – wielowymiarowego zjawiska, w którym media przekształcają i integrują się z każdym aspektem życia społecznego, politycznego oraz kulturalnego. Rozprawa akcentuje, że media społecznościowe nie są już tylko neutralnym narzędziem komunikacji, ale stanowią aktywny czynnik wpływający na dynamikę działań rewolucyjnych, zwłaszcza w mobilizacji i koordynacji protestów.

Praca składa się z pięciu rozdziałów, podzielonych na część teoretyczną oraz badawczą. W części teoretycznej autor podejmuje refleksję nad kluczowymi pojęciami, takimi jak mediatyzacja, rewolucja oraz nowe media, natomiast część badawcza zawiera szczegółowe studia przypadków, które mają na celu zastosowanie teorii mediatyzacji w praktyce. W pierwszym rozdziale autor analizuje charakterystykę nowych mediów, takich jak Facebook, Twitter i Instagram, ukazując ich znaczenie w kontekście współczesnej mobilizacji społecznej. Zwraca uwagę na zmiany, jakie te media wprowadziły w sposobie komunikacji społecznej oraz na wyzwania, jakie niesie za sobą ich wykorzystywanie, m.in. zjawiska dezinformacji i manipulacji.

W drugim rozdziale autor zagłębia się w analizę zjawiska mediatyzacji, przywołując różne teoretyczne podejścia, w tym koncepcje Nicka Couldry'ego oraz Andreasa Heppa. Mediatyzacja przedstawiana jest tutaj jako dynamiczny proces, w którym media przeszły od funkcji pasywnego raportowania wydarzeń do aktywnego kształtowania ich przebiegu. Autor zwraca uwagę na teoretyczne ramy mediatyzacji konfliktów, które stają się bazą do analizy roli mediów w procesach rewolucyjnych.

Trzeci rozdział dotyczy samej idei rewolucji. Autor szczegółowo omawia różne definicje rewolucji oraz ich typologie, odnosząc się do teorii kluczowych badaczy, takich jak Timur Kuran czy Crane Brinton. Rozdział ten zawiera także analizę przyczyn rewolucji, które mogą mieć charakter polityczny, społeczny lub ekonomiczny oraz przedstawia etapy, przez które przechodzi każda rewolucja. Rewolucje definiowane są tutaj jako radykalne zmiany w strukturach społecznych, które mają znaczący wpływ na jednostki oraz całe społeczeństwa.

Czwarty rozdział przenosi uwagę czytelnika na konkretne przykłady historycznych rewolucji, takich jak angielska rewolucja z 1640 roku, amerykańska rewolucja z 1775 roku, kubańska rewolucja oraz pomarańczowa rewolucja na Ukrainie. Autor przedstawia ewolucję

roli mediów na przestrzeni wieków – od prasy i ulotek w XVIII i XIX wieku, poprzez radio i telewizję w XX wieku, aż po media społecznościowe w XXI wieku. Ukazuje, jak media stają się nie tylko źródłem informacji o rewolucjach, ale także narzędziem, dzięki któremu społeczeństwo organizuje swoje działania i kształtuje swoje opinie o toczących się wydarzeniach.

Piąty rozdział zawiera szczegółową analizę protestów w Parku Gezi w Stambule w 2013 roku, które stanowią jeden z najbardziej jaskrawych przykładów współczesnego wykorzystania mediów społecznościowych w ruchach rewolucyjnych. Autor bada, w jaki sposób media społecznościowe, a zwłaszcza Twitter, wpłynęły na organizację protestów oraz mobilizację uczestników. Analiza tweetów i postów opublikowanych w trakcie wydarzeń ukazuje, jak media te umożliwiały szybki przepływ informacji oraz mobilizowały międzynarodową opinię publiczną. Praca analizuje także reakcje rządu tureckiego na te wydarzenia, w tym mechanizmy cenzury i kontroli informacji, podkreślając, jak media społecznościowe wpłynęły na sposób, w jaki postrzegano protesty zarówno w kraju, jak i poza jego granicami.

Zakończenie rozprawy koncentruje się na wnioskach dotyczących wpływu mediów społecznościowych na współczesne rewolucje. Autor podkreśla, że rewolucje te są w znacznej mierze kształtowane przez media, które nie tylko relacjonują przebieg wydarzeń, ale aktywnie wpływają na ich dynamikę, organizację oraz percepcję w oczach opinii publicznej. Mediatyzacja rewolucji zmienia sposób, w jaki społeczeństwa uczestniczą w zmianach politycznych, a media stają się kluczowym narzędziem w rękach rewolucjonistów. W końcowej części rozprawy autor zwraca uwagę na konieczność dalszych badań nad wpływem nowych mediów na procesy społeczne i polityczne, szczególnie w kontekście rewolucji i ruchów społecznych, sugerując, że przyszłe badania powinny poszerzać zrozumienie tego zjawiska w coraz bardziej zmediatyzowanym świecie.